

ALMINNELIGE LEVERINGSBETINGELSER

for leveranser av maskiner samt annen mekanisk, elektrisk og elektronisk utrustning i og mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige.

Utgitt i 2001 av Hovedorganisationen Dansk Industri, Danmark, Metalliteollisuuden Keskusliitto - Metallindustriens Centralförbund r.y., Finland, Teknologibedriftenes Landsforening, Norge, samt Sveriges Verkstadsindustrier, Sverige.

Anvendelse

1. Disse alminnelige leveringsbetingelser får anvendelse dersom partene skriftlig eller på annen måte har avtalt dem. Gjelder leveringsbetingelsene for en leveranse, må eventuelle fravik avtales skriftlig.

Når det i disse betingelser anvendes ordet "skriftlig", skal dette bety et dokument undertegnet av begge parter, eller brev, faks, e-post eller andre former partene har blitt enige om.

Produktinformasjon

2. Oppgaver i produktinformasjon og prislister er bare bindende i den utstrekning avtalen uttrykkelig henviser til dem.

Tekniske dokumenter og teknisk informasjon

3. Alle tegninger og andre tekniske dokumenter vedrørende materialet eller dets tilvirkning som før eller etter avtalens inngåelse overleveres fra en part til den annen, forblir den parts eiendom som har overlevert dem.

Mottatte tegninger, andre tekniske dokumenter eller teknisk informasjon kan ikke uten samtykke fra den annen part brukes til annet enn formålet med overleveringen. Uten samtykke fra den annen part må de ikke kopieres, reproduseres, utleveres til tredjemann eller på annen måte bringes til dennes kunnskap.

4. Selgeren skal senest ved leveringingen vederlagsfritt stille til kjøperens disposisjon ett eller et avtalt større antall eksemplarer av tegninger og andre tekniske dokumenter som er tilstrekkelig utførlige til at kjøperen skal kunne besørges montasje, idriftsetting, drift og vedlikehold (herunder løpende reparasjoner) av alle materialets deler. Selgeren er dog ikke forpliktet til å utlevere tegninger og dokumenter som angår tilvirkning av materialet eller reservedeler.

Avleveringsprøve

5. Er det avtalt avleveringsprøve, finner prøven sted der materialet tilvirkes, medmindre et annet sted er avtalt. Er det ikke avtalt hvilke tekniske krav som skal gjelde for prøven, utføres den i samsvar med vanlig praksis innen vedkommende industribransje i det land der materialet tilvirkes.

6. Selgeren skal skriftlig underrette kjøperen om en avleveringsprøve i så god tid at kjøperen kan være tilstede. Avleveringsprøve kan avholdes selv om kjøperen ikke er representert ved prøven, dersom han har mottatt slik underretning.

Selgeren skal føre protokoll over avleveringsprøven. Prøveprotokollen skal sendes til kjøperen. Prøveprotokollen skal anses for å gi en korrekt beskrivelse av avleveringsprøvens gjennomføring og resultat medmindre kjøperen beviser noe annet.

7. Hvis materialet ved en avleveringsprøve viser seg ikke å være kontraktsmessig, skal selgeren så snart som mulig sørge for at materialet bringes i overensstemmelse med avtalen. Hvis kjøperen forlanger det, skal ny prøve deretter avholdes. Har mangelen vært ubetydelig, kan ny prøve ikke forlanges.

8. Er ikke annen fordeling avtalt, skal selgeren bære alle omkostninger ved avleveringsprøver som utføres der materialet tilvirkes. Kjøperen bærer dog alle omkostninger for sine representanter, herunder reise- og oppholdsutgifter, ved slike avleveringsprøver.

Levering

9. Er leveringsklausul avtalt, skal den fortolkes i henhold til de ved avtalens inngåelse gjeldende INCOTERMS.

Er ingen leveringsklausul særskilt avtalt, skal levering skje "Ex Works".

Leveringstid. Forsinkelse

10. Dersom partene istedenfor et bestemt leveringstidspunkt har angitt et tidsrom innen hvilket levering skal skje, løper dette fra avtalens inngåelse.

11. Finner selgeren at han ikke kan levere i rett tid, eller må forsinkelse fra hans side ansees som sannsynlig, skal han uten ugrunnet opp-

hold skriftlig meddele kjøperen dette og samtidig angi årsaken til forsinkelsen, samt såvidt mulig det tidspunkt levering påregnes å kunne finne sted. Unnlater selgeren å gi slikt varsel, skal han, uten hensyn til bestemmelsene i pkt. 13 og 14, erstatte kjøperen de merutgifter denne påføres og som han ville ha unngått om han hadde fått varsel i tide.

12. Blir leveringingen forsinket som følge av en omstendighet som i henhold til punkt 36 utgjør en fritagelsesgrunn eller på grunn av en handling eller unnlattelse fra kjøperens side, herunder selgerens innstilling av oppfyllelsen etter pkt. 18, skal leveringstiden forlenges med en tid som etter sakens omstendigheter er rimelig. Leveringstiden skal forlenges selv om årsaken til forsinkelsen inntrer etter utgangen av den opprinnelig avtalte leveringstid.

13. Dersom selgeren ikke leverer materialet til rett tid, er kjøperen berettiget til konvensjonalbot, fra den dag levering skulle ha funnet sted.

Konvensjonalboten utgjør 0,5 % for hver hel ukes forsinkelse, regnet av den avtalte kjøpesum. Gjelder forsinkelsen bare en del av materialet, beregnes konvensjonalboten av den del av kjøpesummen som knytter seg til det av materialet som ikke kan tas i bruk på grunn av forsinkelsen.

Konvensjonalboten kan ikke overstige 7,5% av dette beregningsgrunnlag.

Konvensjonalboten forfaller til betaling ved skriftlig påkrav fra kjøperen, dog tidligst når fullstendig levering av materialet finner sted, eller eventuelt på dagen for hevning etter punkt 14.

Kjøperen taper sin rett til konvensjonalbot, såfremt han ikke har fremsatt skriftlig krav om dette innen 6 måneder etter at levering skulle ha funnet sted.

14. Dersom kjøperen har vært berettiget til maksimal konvensjonalbot etter punkt 13, og materialet fremdeles ikke leveres, kan kjøperen ved skriftlig meddelelse til selgeren kreve levering og fastsette en siste, rimelig frist som ikke kan være kortere enn 1 uke.

Hvis selgeren heller ikke leverer innen den fastsatte frist og dette ikke skyldes forhold som kjøperen bærer ansvaret for, kan kjøperen gjennom skriftlig meddelelse til selgeren heve avtalen forsåvidt angår det av materialet som ikke kan tas i bruk på grunn av forsinkelsen.

Kjøperen har ved slik hevning dessuten krav på erstatning for det tap han er påført ved selgerens forsinkelse, dersom tapet overstiger den maksimale konvensjonalbot han har kunnet kreve etter punkt 13. Denne erstatning må ikke overstige 7,5% av den avtalte kjøpesum som knytter seg til det av materialet som omfattes av hevningen.

Kjøperen har dessuten rett til, ved skriftlig meddelelse til selgeren, å heve avtalen dersom det er klart at det vil inntreffe en forsinkelse som etter reglene i punkt 13 ville gi kjøperen rett til maksimal konvensjonalbot. Ved en slik hevning har kjøperen rett til såvel maksimal konvensjonalbot som erstatning i henhold til tredje ledd.

Bortsett fra konvensjonalbot etter punkt 13 og hevning med begrenset erstatning etter punkt 14, er ethvert krav fra kjøperen i anledning selgerens forsinkelse utelukket. Denne begrensning i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

15. Finner kjøperen at han ikke vil kunne motta materialet på den avtalte dag, eller må forsinkelse fra hans side ansees som sannsynlig, skal han uten ugrunnet opphold skriftlig meddele selgeren dette, og samtidig angi årsaken til forsinkelsen, samt såvidt mulig det tidspunkt mottakelse påregnes å kunne finne sted.

Hvis kjøperen unnlater å ta imot materialet på den avtalte dag, er han likevel forpliktet til å erlegge enhver betaling som er gjort avhengig av levering, som om materialet hadde vært levert. Selgeren skal besørges lagring av materialet for kjøperens regning og risiko. Hvis kjøperen krever det, skal selgeren forsikre materialet for kjøperens regning.

16. Medmindre den unnlattelse fra kjøperens side som omhandles under punkt 15 skyldes forhold som er angitt under punkt 36, kan selgeren skriftlig oppfordre kjøperen til å motta materialet innen en rimelig frist.

Unnlater kjøperen, av grunner som ikke selgeren bærer ansvaret for, å gjøre dette innen denne frist, kan selgeren gjennom skriftlig

meddelelse til kjøperen heve avtalen, forsåvidt angår den leveringsferdige del av materiellet, som på grunn av kjøperens unnlattelse ikke blir levert. Selgeren har i så fall rett til erstatning for den skade som kjøperens forsømmelse har voldt ham. Erstatningsbeløpet må ikke overstige den del av kjøpesummen som gjelder den del av materiellet som hevningen omfatter.

Betaling

17. Dersom ikke annet er fastsatt i avtalen, skal den avtalte kjøpesum med tillegg av eventuell moms faktureres med en tredjedel ved avtalens inngåelse og en tredjedel ved selgerens skriftlige meddelelse om at det vesentlige av materiellet er leveringsferdig. Sluttoppgjøret faktureres ved materiellets levering.

Beløpene forfaller til betaling 30 dager etter fakturaens dato.

18. Betaler ikke kjøperen til avtalt tid, har selgeren fra forfallsdag krav på morarente med den rentesats som gjelder i henhold til lovgivningen i selgerens land om renter ved forsinket betaling.

Betaler ikke kjøperen til avtalt tid, har selgeren i tillegg rett til, etter å ha gitt kjøperen skriftlig meddelelse om dette, å innstille oppfyllelsen av sine kontraktsforpliktelser inntil betaling skjer.

19. Dersom kjøperen ikke har betalt det forfalte beløp innen 3 måneder, er selgeren berettiget til gjennom skriftlig meddelelse til kjøperen å heve avtalen, og i tillegg til morarente å kreve skadeserstatning hos kjøperen for det tap han har lidt. Erstatningen må ikke overstige den avtalte kjøpesum.

Eiendomsforbehold

20. Materiellet forblir selgerens eiendom inntil det er fullt betalt i den utstrekning slikt eiendomsforbehold er gyldig.

Ansvar for mangler

21. Selgeren er forpliktet til å avhjelpe alle mangler som skyldes feil i konstruksjonen, materiale eller tilvirkning ved utbedning eller utskifting av materiellet i overensstemmelse med punktene 23-33 nedenfor.

Selgerens ansvar omfatter ikke mangler som forårsakes av materiale som er skaffet av kjøperen eller av konstruksjoner som er foreskrevet eller spesifisert av ham.

22. Selgerens ansvar omfatter ikke mangler som skriver seg fra årsaker oppstått etter at risikoen er gått over på kjøperen. Ansvarer omfatter for eksempel ikke mangler som oppstår som følge av at de i avtalen forutsatte arbeidsforhold ikke følges eller av uriktig anvendelse av materiellet. Det omfatter heller ikke mangler som skyldes mangelfullt vedlikehold eller uriktig montering fra kjøperens side, forandringer foretatt uten selgerens skriftlige samtykke eller reparasjoner som kjøperen har utført på feilaktig måte. Endelig omfatter ikke ansvaret normal slitasje og forringelse.

23. Selgerens ansvar omfatter bare mangler som viser seg i løpet av ett år fra den dag materiellet ble levert. Anvendes materiellet mer intensivt enn avtalt, forkortes denne periode i tilsvarende grad.

24. For deler som er byttet ut eller reparert overensstemmende med punkt 21, påtar selgeren seg de samme forpliktelser som gjelder for det opprinnelige materiell i en tid av ett år. For materiellets øvrige deler forlenges bare perioden nevnt i punkt 23 med det tidsrom materiellet ikke har kunnet bli anvendt som følge av mangler som selgeren har ansvar for.

25. Kjøperen skal gi skriftlig melding til selgeren om en mangel uten ugrunnet opphold etter at mangelen har vist seg og i intet tilfelle senere enn 2 uker etter at fristen i punkt 23, jfr. punkt 24, er utløpt. Meldingen skal inneholde en beskrivelse av hvorledes mangelen ytrer seg. Dersom kjøperen ikke skriftlig underretter selgeren om en mangel innen de frister som er angitt ovenfor, mister kjøperen retten til å fremsette krav på grunn av mangelen.

Dersom det er grunn til å tro at mangelen kan medføre risiko for skade, skal melding gis straks. Gis ikke melding straks, taper kjøperen retten til å fremsette krav på grunnlag av skade som inntrer og som ville ha vært unngått hvis slik melding var blitt gitt.

26. Etter å ha mottatt skriftlig meddelelse fra kjøperen i henhold til punkt 25, skal selgeren uten ugrunnet opphold avhjelpe mangelen. Avhjelp innenfor denne frist skal finne sted på et tidspunkt som ikke i uønskelig grad forstyrrer kjøperens virksomhet. Selgeren må selv bære omkostningene ved dette i henhold til reglene i punktene 21-32.

Reparasjonen utføres hos kjøperen, med mindre selgeren finner det hensiktsmessig at den mangelfulle del eller eventuelt materiellet returneres for at selgeren kan reparere den eller skifte den ut hos seg.

Krever demontering og innmontering av delen spesiell kyndighet, er selgeren forpliktet å foreta slik demontering og innmontering. Kreves ikke slik kyndighet, er selgerens forpliktelse vedkommende den mangelfulle del oppfylt når han leverer til kjøperen en tilbørlig reparert eller en utskiftet del.

27. Dersom kjøperen har gitt slik melding som nevnt i punkt 25, og det viser seg ikke å foreligge noen mangel som selgeren svarer for, har selgeren rett til kompensasjon for det arbeid og de kostnader reklamasjonen har påført ham.

28. Dersom avhjelp av mangelen medfører inngrep i annet enn mate-

riellet, svarer kjøperen for arbeidet og omkostningene med dette.

29. Enhver forsendelse i forbindelse med utbedning eller utskifting skal skje for selgerens regning og risiko.

Kjøperen skal følge selgerens instruksjoner om forsendelsesmåte.

30. Kjøperen skal bære de meromkostninger for selgeren ved avhjelp av mangelen som forårsakes av at materiellet befinner seg på et annet sted enn det i avtalen angitte bestemmelsessted eller - dersom det ikke er angitt - leveringsstedet.

31. Mangelfulle deler som byttes ut i henhold til punkt 21, skal stilles til selgerens disposisjon og blir hans eiendom.

32. Dersom selgeren ikke innen rimelig tid oppfyller sine forpliktelser ifølge punkt 26, kan kjøperen skriftlig gi selgeren en siste frist for oppfyllelse. Er ikke forpliktelsen oppfylt innen den satte frist, har kjøperen, etter eget valg, rett til:

- å la utføre de reparasjoner som er nødvendige og/eller å få fremstilt nye deler for selgerens regning og risiko, forutsatt at han her går frem på en fornuftig og rimelig måte eller
- å kreve prisavslag oppad begrenset til 15 % av den avtalte kjøpesum.

Dersom mangelen er vesentlig kan kjøperen istedet heve avtalen ved skriftlig meddelelse til selgeren. Kjøperen har også rett til slik å heve avtalen dersom mangelen etter tiltak som nevnt under a) fortsatt er vesentlig. Kjøperen kan ved hevning kreve erstatning for det tap han har lidt, oppad begrenset til 15 % av den avtalte kjøpesum.

33. Uansett det som bestemmes under punkt 21-32, gjelder selgerens mangelsansvar ikke for noen del av materiellet lenger enn 2 år fra den i punkt 23 nevnte periodes begynnelse.

34. Selgeren har intet ansvar for mangler utover det som er foreskrevet i punktene 21-33. Dette gjelder ethvert tap mangelen måtte forårsake, som for eksempel driftstap, tapt fortjeneste og andre økonomiske konsekvenstap. Denne begrensning i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

Ansvar for tingskade forvoldt av materiellet

35. Kjøperen skal holde selgeren skadesløs i den utstrekning selgeren pålegges ansvar overfor tredjemann for slik skade og tap som selgeren overfor kjøperen etter annet og tredje avsnitt ikke svarer for.

Selgeren har intet ansvar for skade voldt av materiellet:

- på fast eiendom eller løsøre og konsekvenser av slik skade dersom skaden inntrer mens materiellet er i kjøperens besittelse,
- på produkter fremstilt av kjøperen eller på produkter der kjøperens produkter inngår.

De nevnte begrensninger i selgers ansvar gjelder ikke dersom han har gjort seg skyldig i grov uaktsomhet.

Fremmer tredjemann krav mot selger eller kjøper om erstatning for skade og tap som er omhandlet under dette punkt, skal medkontrahenten straks skriftlig underrettes om dette.

Selger og kjøper er gjensidig forpliktet til å la seg saksøke ved den domstol eller voldgiftsrett som behandler erstatningskrav mot en av dem, på grunnlag av en skade eller et tap som påstås forårsaket av det leverte materiell. Det innbyrdes forhold mellom kjøper og selger skal dog alltid avgjøres ved voldgift i henhold til punkt 39.

Fritagelsesgrunner (force majeure)

36. Følgende omstendigheter skal betraktes som fritagelsesgrunner, dersom de hindrer avtalens oppfyllelse eller gjør oppfyllelsen urimelig tyngende: arbeidskonflikt og enhver annen omstendighet, når partene ikke kan råde over den, såsom brann, krig, mobilisering eller militære innkallelser av tilsvarende omfang, rekvisisjon, beslag, handels- og valutarestriksjoner, opprør og oppløp, knapphet på transportmidler, alminnelig vareknapphet, innskrenkninger i tilførselen av drivkraft, samt mangler ved leveranser fra underleverandører eller forsinkelse av slike leveranser som følge av slik omstendighet som omhandles i dette punkt.

Omstendigheter som nevnt, er bare fritagelsesgrunn dersom deres virkninger på avtalens oppfyllelse ikke kunne forutses ved inngåelsen av avtalen.

37. Det påligger den part som ønsker å påberope seg en fritagelsesgrunn som omhandlet under punkt 36, uten opphold skriftlig å underrette den annen part, såvel om hindringens inntredelse som om dens opphør.

Ved force majeure hos kjøperen skal denne dekke de omkostninger som selgeren pådrar seg for å sikre og beskytte materiellet.

38. Uansett hva som ellers måtte være bestemt i disse bestemmelser, kan enhver av partene heve avtalen ved skriftlig meddelelse til den annen part, dersom avtalens oppfyllelse vil bli hindret i mer enn 6 måneder av en begivenhet som nevnt i punkt 36.

Twister. Lovvalg

39. Twister i anledning av avtalen og alt som har sammenheng med den, skal ikke inndras under domstolsprøvelse, men skal avgjøres gjennom voldgift og i overensstemmelse med de lovregler om voldgift som gjelder i selgerens land.

40. Alle tvister som oppstår i anledning av avtalen skal bedømmes etter loven i selgerens land.